

Komentar in karta: 2/86

SLA V171(b).03 *sekati* – pomen

Jožica Škofic

1. Gradivo

V točkah, kjer je pomen izraza *sekati* natančneje pojasnjen oz. je za pomen ‘cepiti’ v gradivu zapisan drug izraz, se izraz *sekati*, knj. *sékati -am* (ě ê), najpogosteje uporablja za pomen ‘deliti prečno na os’, v nekaterih govorih je pomen natančneje določen s pojasnilom, da gre za deljenje tanjših lesenih stebel, tj. ‘sekati (prečno na os) veje, hosto, dračje, šibje’, in sicer predvsem v panonski narečni skupini, oz. da gre za tako pripravljane drv – razpršeno po vsem jezikovnem prostoru. Le v T137, T191, T264, T307, T321, T338, T347 in T363 je izrecno navedeno, da se leksem *sekati* uporablja za pomen ‘cepiti, tj. deliti vzdolžno na os’. V nekaj več kot tridesetih točkah (predvsem gorenjske, koroške in rovtarske narečne skupine ter v notranjskem narečju) je pojasnjeno, da se izraz *sekati* uporablja za pomen ‘podirati drevesa v gozdu’. Le v T261 in T353 se ta izraz uporablja za pripravo stelje ali krme za živali, za T206 pa je zapisano, da se izraz *sekati* uporablja v pomenu ‘kositi’. Dvakrat je zabeleženo, da se ta izraz uporablja tudi v pomenu ‘deliti meso na manjše dele’.

V točkah, kjer je zapisan samo en odgovor na V171 (cepiti, sekati), iz gradiva ni mogoče razbrati, ali se izraz *sekati* uporablja v pomenu ‘deliti prečno na os oz. sekati’ ali v pomenu ‘deliti vzdolž osi oz. cepiti’ ali celo v obeh pomenih (o tem tudi v komentarjih k V171(b).01 *sekati* in V171(a).01 *cepiti*) – natančen pomen ni jasen v T010, T019, T020, T021, T053, T058, T059, T066, T109, T117, T120, T141, T143, T144, T168 (kjer se »cepi samo sadje«), T176, T186, T187, T199, T208, T231, T247, T248, T252, T254, T257, T259, T267, T274, T278 (s pojasnilom, da se seka »tako drva kot trske«, T293, T301, T303, T304, T305, T306, T326, T329, T333, T334, T335, T337, T340, T341, T343, T345, T346, T347, T348, T350, T374, T379 ter v T376, T383, T384, T386, T408 in T413, kjer je zapisano le, da se ta leksem uporablja v zvezi s pripravljanjem drv.

2.1 Morfološka analiza

sekati < **sěk-a-ti* ← **sěti* (< **sěk-ti*) ‘seči, sekati’

2.2 Pomenska analiza

‘deliti prečno na os’

‘sekati (prečno na os) drva’

‘sekati (prečno na os) veje, hosto, dračje, šibje’

‘sekati (prečno na os) steljo, presnino’

‘podirati drevesa v gozdu/lesu/hribu’

‘kositi’

‘deliti meso na manjše dele’

‘cepiti (deliti vzdolž osi)’

‘sekati/cepiti’ – nejasen pomen

3. Posebnosti kartiranja

Simbol za »ni odgovora« imajo delni zapisi in tisti zapisi, pri katerih zapisovalec odgovora ni navedel. Če pa je zapisovalec v posamezni točki zapisal kak drug izraz (npr. *cepiti*, *podirati* ...), ne pa tudi izraza *sekati*, je na karti znak »ni izraza«. S simbolom za enkratni pomen je kartiran odgovor v T206, da se izraz *sekati* uporablja v pomenu ‘kositi’.

Kot tretji in nadaljnji odgovor v posamezni točki so z znakom za komentar kartirani pomeni ‘podirati drevesa v gozdu’ v T009, ‘sekati drva’, ‘sekati veje’, ‘pripravljati steljo’ in ‘deliti meso na manjše dele’ v T234, ‘podirati drevesa’ in ‘pripravljati drva’ v T231 ter nejasni pomen ‘sekati/cepiti’ v T187. Z znakom za komentar so kartirani tudi odgovori »ni izraza« T158, T166, T363 in T367 ter »ni odgovora« v T097, T247 in T414.

Z rdečim znakom za nejasen pomen so kartirani odgovori, kjer je naveden le en izraz za pomena ‘sekati’ in ‘cepiti’.

4. Uporabljena dodatna literatura

/

5. Primerjaj

SLA: V171(b).01 *sekati* (2/77), V171(a).01 *cepiti* (*drva na drobno*) (2/75), V171(a).03 *cepiti – pomen* (2/85); OLA: 868; ALE: /; SDLA-SI: /; ALI: /; ASLEF: /; HJA: 702; ÚMNyA: /